

APOŠTOLKA

Ročník 4 / číslo 13 / prosinec 2022

ADVENT - VÁNOCE

Vánoční promluva Pavly Janděčkové

Prorok Izajáš praví: *Lid, který chodí v temnotách, uvidí velké světlo* (Iz 9,1)

Milí přátelé,

co se vám vybaví při slově VÁNOCE? Když se zeptáme dětí, zda se těší a na co, celé se rozzáří a řeknou, že na spoustu věcí: Na dárky, na stromeček, na pečení cukroví, na dlouhé volno, na to, že budou konečně s rodinou a kamarády. Zkrátka – ze všeho se radují a na všechno se těší.

A jak je to s námi, dospělými? Řeknete (pro děti) kouzelné slovo VÁNOCE a místo úsměvu se objeví stažené obočí, které naznačuje starost, Vždyť ten čas tak rychle letí a máme ještě tolik práce: Vánoční úklid, sehnat dárky, napéct cukroví, koupit stromek, nakoupit... Samé starosti, které občas někteří završí přáním: „Už aby bylo po Vánocích!“

A ještě k tomu ta šílená doba plná napětí a nejistoty. Lidé jsou nedůvěřiví, nervózní, nevidí dobře svoji/naši budoucnost. Všechno se zdrazuje, na Ukrajině zuří válka, stále se opakují vlny covidu. Z médií slyšíme rozporuplné zprávy, nevíme už, čemu věřit.

Ale Vánoce přicházejí, ať se na ně těšíme nebo ne. Oprávněných starostí a obav z dnešní doby máme mnoho, ale nenechme se jimi zahltit. Možná by bylo dobré být alespoň na chvíli jako děti. Pustit starosti z hlavy, ty nám neutěčou. Ale mohlo by se nám lehce stát, že světlo, které (nejen) o Vánocích září do všech našich temnot (Iz 9,1), přehlédneme. A to by byla přece veliká škoda! Vždyť to světlo je tu pro nás, abychom je přijali a všechny své starosti, spěchy, úzkosti, strachy a beznaděje s důvěrou světili do Božích rukou. Pak prožijeme Vánoce, které nás neunaví, nevyčerpají, ale svou radostí povzbudí. Proto se přimlouvám, budme víc jako děti, abychom s otevřeným srdcem přijali tu velikou Boží milost, že i nám, nám narodil se!

Milí přátelé, přeji vám požehnané a radostné Vánoce a ať je ten nadcházející rok šťastnější a pokojnější. Vaše farářka, Pavla Jandečková

Rozhovor s Pavlou Jandečkovou

Milá Pavlo, mohla by ses krátce představit?

Jmenuji se Pavla Jandečková. Jsem vdaná, mám dvě dospělé děti, které už mají vlastní život. Jako farářka jsem do sboru v Opatově nastoupila 1. října 2022.

Co tomu předcházelo? Nepocházím z církevního prostředí, pracovala jsem celý život ve zdravotnictví, v biochemické laboratoři. Nejdříve v nemocnici v Krči, po mateřské dovolené v nemocnici ve Střešovicích. Farářkou jsem se stala až v 55 letech. Říkám tomu druhé období mého života.

Po ordinaci jsem nastoupila do sboru v Sedlci-Prčici, kde jsem strávila 13 let. Byla jsem tam spokojená, ale chtěla jsem poznat ještě nějaký jiný sbor. Vždyť změna je život. A tak jsem hledala nový sbor.

Jak jsi se dostala do Opatova?

Oslovilo mě staršovstvo sboru v Opatově, a tak jsem se sem jela v zimě představit. Nevím, jak to přesně popsat, ale všechno mne zde oslovilo. Milí, vstřícní lidé,

krásná krajina, hezké bydlení, velká zahrada. Měla jsem intenzivní pocit, že toto je přesně to, co hledám. A tak jsem se nerozhodovala dlouho a v říjnu jsem zde nastoupila. Byla jsem zde na návštěvě ještě jednou, v červenci, na Farském kázku. A cítila jsem, že jsem se rozhodla správně. Líbí se zde i mým dětem, tak to jsem moc ráda.

Překvapilo mě, jak jsem si zde rychle zvykla a cítím se zde být doma. Bydlím tady jen krátce, ale zatím se zde potkávám se samými milými lidmi. Už jsme se s manželem a dcerou zúčastnili výlovu rybníka (kapřík byl výborný) a také jsme navštívili místní hezkou hospůdku.

Manžel pracuje v Praze, jezdí sem jen na víkendy, ale je Opatovem také nadšený. Jen ho mrzí, že to sem má dál, než do Sedlce-Prčice. Ale co se dá dělat. Společnost mi přes týden dělají naši 2 psi, českoslovenští vlčáci. Ti si zvykali trochu déle než já, nemají rádi změny. Ale už se tady také zabydleli a vypadají spokojeně. Snad už méně štěkají na každého, kdo jde kolem zahradního plotu.

Tvoje práce není soustředěná jen na Opatov...

Mám ještě částečný úvazek jako seniorátní farářka Horáckého seniorátu. Budu vypomáhat ve sboru v Jihlavě seniorovi Janu Keřkovskému.

Jaká farářská témata (případně biblická) tě nejvíce oslovují?

Z farářských témat asi nejvíce misijní práce. Z biblických témat – mám ráda knihu Jób. Zabývá se otázkou o smyslu lidského utrpení, se kterým se setkává nebo setká každý člověk. Ale kniha odpověď nedává – musíme to nechat na Pánu Bohu. Je to kniha o utrpení, ale současně i o velké naději, kterou nám Bůh dává.

Jaký má podle tebe církev (sbor) význam v současném světě?

Víra, naděje, láska rostou ve společenství. Církev by měla být podle mne takovým ostrovem klidu, pochopení, tolerance, vzájemnosti, kde každý člověk může i přes všechny své odlišnosti najít své místo a přijetí od ostatních.

Někdy mám ovšem pocit, že církev trošku připomíná naše rodiny, kde jsou všelijaká, často dlouhodobá napětí, nevyřčené křivdy, duchovní strnulost. Má život ve sboru stále smysl ve stále více individualizované společnosti – když intenzivní vztahy přináší jen nepochopení a psychický tlak jednoho na druhého?

Ano, to určitě, církev jako „tělo“ je tvořena jen lidmi a kdo z nás je bezchybný a ideální? Ale rodinu se snažíme udržet, jak dlouho to jen jde, a nějaká cesta k nápravě většinou vždy existuje, i když se to ne vždy podaří a v extrémních případech to ani nejde. Ale vždycky tím trpí všichni členové rodiny.

Takže myslím, že život ve sboru má stále smysl a bude mít stále větší význam právě proto, že se společnost stále více individualizuje. Člověk je vztahová bytost a vztahy k životu bytostně potřebuje. Každý potřebuje přijetí, ocenění, společenství podobně smýšlejících lidí, pomocnou ruku, úsměv, mít s kým sdílet radost i bolest. I když vztahy s sebou nepochopení a psychický tlak přinášejí. Kdyby ne, žili bychom už v Božím království. Myslím, že člověk bez vztahů může být hodně nešťastný. Sociální sítě vztahy nemohou nahradit.

To jsou velmi nadějná slova, můžeš prosím na závěr vzpomenout nějaký verš nebo biblickou myšlenku, která ti pomáhá nést těžkosti života?

Asi Iz 41,10: Neboj se, vždyť já jsem s tebou, nerozhlížeš se úzkostlivě, já jsem tvůj Bůh. Dodám ti odvahu, pomoci ti budu, budu tě podpírat pravicí své spravedlnosti. A také: Ř 8,39: Nic nás nemůže odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu.

Za odpovědi děkuje Petr Turecký

Finanční obětavost – povzbuzení staršovstva

Milí přátelé, je nelehké psát opět o nutnosti vašich finančních darů v době, kdy prožíváme ekonomickou krizi. Ze všech stran se na nás valí výrazné zdražování. Do této situace zasahuje postupný proces úplné odluky církve od státu, blíží se doba, kdy církev nebude podporována vůbec. Každý rok narůstají odvody každého sboru do společné pokladny.

Některé sbory přistupují k poněkud drastickému závěru: doporučují lidem, kteří neplatí salár, vystoupit z církve. Toto doporučení je pro nás nepřijatelné, přesto však rozumíme logice, z níž vychází: spravedlivého rozložení obětavosti ve sboru. Každý sbor odvádí za každého člena takzvané repartice – což je částka určená na provoz naší církve. Repartice slouží z části na platy zaměstnanců ústředí církve – ústřední církevní kancelář zajišťuje věci spojené s personálními, ekumenickými, ekonomickými, provozními; seniorátní část peněz jde na regionální setkávání

farářů, na akce v rámci seniorátu, na odměny pro seniora a seniorátního faráře atd. Dále sbor odvádí také předepsanou výši odvodu do Personálního fondu na mzdu kazatelů.

Myslíme, že to jsou dobře využitá prostředky.

Výše odvodu peněz do ústředí se odvozuje od počtu členů sboru. Pokud salár platí menší část členů sboru, doplácí na ty, kteří neplatí nic. Některé sbory jsou v situaci, kdy z 250ti členů v kartotéce je salárníků kolem dvaceti. Těchto dvacet pak táhne finanční tíži celého sboru.

Již delší dobu doporučujeme platit členům sboru salár nastavením pravidelné platby. Výše saláru je dobrovolná, vedení církve doporučuje 3-5% z příjmu.

Pravidelnou platbu můžete posílat na účet sboru. Jako variabilní symbol lze uvést prvních šest čísel ze svého rodného čísla.

Prosíme myslíte i dál na náš sbor a na Kristovu věc v našem kraji. Myslíme na Vás a přejeme dobrou mysl v době, kdy prožíváme mnohou nejistotu. Máme dobrou naději, že v křesťanské víře a ve společenství sboru naši předkové nacházeli oporu a pomoc v ještě daleko svízelnějších dobách.

Staršovstvo sboru Pelhřimov-Strmčehy, staršovstvo sboru Humpolec, staršovstvo sboru Opatov

Číslo účtu pro Pelhřimov-Strmčehy: 135626211/0300

Číslo účtu pro Humpolec: 0620236399/ 0800

Číslo účtu pro Opatov: 264010499/0300

Leonardo Teca kázal v Pelhřimově

Poslední říjnovou neděli nás navštívil Leonardo Teca. Vzpomínku na milé setkání sepsala Věra Kittová:

Dne 30.10.2022 k nám do sboru přijel pan farář Leonardo Teca s dcerou. Nebylo to poprvé a doufám, že ani naposled. Vybavuje se mi, jak přišli poprvé studenti strojní průmyslové školy v Pelhřimově, všichni černí, jen zuby jim svítily, jak se usmívali. Pan farář ThDr. Zdeněk Soušek nám je představil a my jsme si radostně užívali jejich přítomnost ve sboru. Byli jsme zvědaví na jejich životy v Africe, jejich rodiny a pohnutky, proč právě Česko. Všichni byli hudebně nadaní – osvěžovali bohoslužby zpěvem, hudbou i slovem a svým mládím. Bratr farář jim velmi rozuměl, oni i my jsme byli šťastní, že jsme spolu. Obohacovali jsme se navzájem. V mých vzpomínkách to byla šťastná doba našeho sboru, přišlo mi, že stále svítilo slunce, žádný mráček, doteď to hřeje v duši.

Výstava obrazů v Pelhřimově

Petr Kovář – výstava obrazů

Představa o jakési řídkosti

Vernisáž se konala v pátek 18. LISTOPADU 2022 V 18:00

V pátek jsme otevřeli výstavu Petra Kováře pojednávající o mezeře v prostoru jednoho stromu. Výstavu Petr Kovář uvedl citátem z Říše znaků Rolanda Barthesa: *(...) výsledkem je proudění vzduchu, jemuž květy, listy, větvičky (slova až příliš botanická) vlastně jen vytvářejí stěny, chodby, zábrany, jemně načrtnuté na základě představy o jakési řídkosti, kterou my oddělujeme od přírody, jako by jediné hojnost dokazovala přirozenost (...) je možné protáhnout tělo skulinou mezi jejími větvičkami, průsvity v jejím vzrůstu, nikoli ji číst (číst její symboliku), ale zopakovat tah ruky, která ji napsala (...).* Roland Barthes, Říše znaků.

Petr Kovář se snaží protáhnout skulinou v čase a setkat se s pradědečkem, který tento strom sázel a který byl legionářem. Kovář nanesl desítky let starý prach z půdy domu, pocházející možná až z doby, kdy pradědeček žil, na desku starého kredence z téhož domu. Vytvořil prachový obraz stromu, a jeho srdce, jeho rozsochu – tedy prostor rozsochy, tedy světlo – začal postupně vyšívat na bílé plátno. A taky maloval prostor mezi dalšími větvemi. Zachycoval nezachytitelné, možná to zkusíme o nedělích, když čteme několik tisíc let staré texty. Možná se

vztahujeme k říši zemřelým a možná o tom často ani nevíme. Možná jsme lapeni představou o jakési řídkosti, jejíž stopy leckde teskně nacházíme.

Petr Kovář (1979) pochází z vesnice Dolní Cerekev na Vysočině, kam se po studiích v Brně a životě v umělecké „komunitě“ na kuřimském zámku zase vrátil. Studoval v ateliéru Environment na Fakultě výtvarných umění VUT a na Katedře výtvarné výchovy na Pedagogické fakultě MU, kde také v roce 2018 obhájil doktorskou práci s tématem Text ve zprostředkování výtvarného umění. Od roku 2008 působí jako redaktor a publicista (Literární noviny, Ateliér, Kulturní noviny, Salon deníku Právo, O-kraje). V roce 2009 spoluzakládal Kulturní noviny jako první médium na družstevním principu a o dva roky později zase s jinými přáteli galerii OFF/FORMAT. K těmto dobrovolnickým projektům přibyl s životem na vsi spolek Roztoč kolektiv (2014), který prostřednictvím autorských divadelních her, hudebního festivalu Z kopce a jiných družných aktivit kriticky reflektuje společenské dění a zdůrazňuje význam společenství, kultury a ochrany přírody. Příležitostně vystavuje vlastní výtvarné práce (Tady a teď, Dům umění města Brna, 2021, Toto je vrba, Strom Art Gallery, 2018), častěji ale jako kurátor práce jiných umělkyní a umělců (Tenkrát když ještě, Galerie Václava Špály, 2022, Asi vítr, Dům Gustava Mahlera, 2022, V kritickém bodě, galerie OFF/FORMAT, 2022). Jedenáctým rokem učí v ateliéru Malba a ilustrace na Střední uměleckopřmyslové škole v Jihlavě-Heleníně.

NEJSTARŠÍ DĚJINY EVANGELICKÉHO SBORU V HUMPOLCI.

(Pokračování.)

Po přihlášce prvních 44 rodin k evangelické církvi hned po vydání tolerančního patentu vrchnostenský úřad herálecký neotálel a po 14 dnech vyslal komisi, sestávající z římskokatolického duchovenstva, z úředníků panství, z představeného města a rychtáře. Před tuto komisi obesláni všichni přihlášení evangelíci, aby udali důvody, proč opouštějí církev římskokatolickou, a aby prohlásili, ke kterému vyznání evangelickému se přidávají. Tolerančním patentem bylo připuštěno pouze vyznání luterské a reformované či helvetské. Každý musil podepsati protokol o svém výslechu vlastní rukou. V listopadu téhož roku 1782 přihlásilo se k evangelické víře nových 18 humpoleckých rodin. Hned po svém veřejném prohlášení shromažďovali se evangelíci k bohoslužbám v domě Matouše Hrejsy, čís. 118., a k večeři Páně chodili do Krucemburku, kde utvořen byl první český sbor vyznání luterského v Čechách. Městský úřad humpolecký zabraňoval, aby do těchto shromáždění chodili evangelíci z okolí, nemohl však přirozeně po toleranci vystupovati násilně. Ovšem mimo Humpolec přihlásilo se evangelíků velmi málo. Z jejich potomků dosud žijí v oblasti humpoleckého sboru jen 3 rodiny.

V roce 1783 začala se bohoslužebná shromáždění konati v domě Antonína Lešovského, čís. 185., poněvadž byl prostrannější. To trvalo až do času, kdy povolán byl do Humpolce duchovní. Na jaře a v létě bylo sice možno jíti k večeři Páně do vzdáleného Krucemburku, ale hůře bylo v zimní době. Humpolečtí evangelíci požádali v prosinci 1782 a pak na začátku r. 1783 vrchnostenský úřad herálecký o svolení, aby krucemburský farář Jan Laho směl posloužiti večeři Páně v Humpolci. V obou případech svolení bylo dáno a slavnostní bohoslužby se konaly opětně u Ant. Lešovského.

Někteří katoličtí občané nechtěli připustiti, aby evangelíci byli pochováni na hřbitově a evangelíci přirozeně neměli hned svého hřbitova. První zemřelý evangelík byl synáček sesazeného rychtáře Františka Charamzy, kloboučníka. Teprve devátý den po úmrtí hochově pohřbil zoufalý otec svého synka ve své vlastní zahradě při domě čís. 77. Několik dítek bylo pohřbeno v zahradě Jana Skorkovského, čís. 186. Od krajského úřadu v Čáslavi a humpoleckého magistrátu i vrchního úřadu heráleckého bylo sice přísně a důrazně nařizováno, aby evangelíkům bylo dáno na hřbitově slušné místo, avšak nařízení toho se nedbalo. Při prvním pohřbu na katolický hřbitov došlo k srocení lidu, který chtěl zabrániti pohřbu násilím. Teprve na pohrůžku rychtářovu a katolického faráře Arnošta Tomáška, že pošlou do Něm. Brodu pro vojáky, lid se rozešel. První na katolickém,

vlastně městském hřbitově byla pohřbena sestra Ant. Lešovského. Znepokojování při evang. pohřbech trvalo patrně i déle, neboť při schůzce katolických a evangelických předních mužů, konané na zámku heráleckém v listopadu r. 1783 za předsednictví biskupa královéhradeckého Leopolda z Haje, kterého vyslal sám císař Josef III., aby vyložil význam a výhody tolerančního patentu, mezi jinými stížnostmi byla přednesena i ta, že evangelické pohřby jsou rušeny.

Hlavní snahou přihlášených evangelíků bylo a muselo být, aby co nejdříve utvořili samostatný církevní sbor. Jednalo se jednak o to, aby si mohli povolati vlastního duchovního a učitele, kteří by je vzdělávali v evangelickém učení i v literním umění, jednak, aby se utvrzovalo jejich vědomí bratrské sounáležitosti i jejich občanské sebevědomí jak vůči katolickým spoluobčanům, tak vůči úřadům. Sepsali seznam evangelických rodin v Humpolci i v okolí. Bylo jich 91. Podali žádost za uznání samostatného církevního sboru krajskému úřadu v Čáslavi. Ten jejich žádost zamítl s odůvodněním, že podle tolerančního patentu k založení samostatného sboru je potřebí, aby se přihlásilo 100 rodin nebo 500 členů. Humpolečtí však ve své snaze se nedali odmítnutím zastrašiti. Na radu faráře Daniele Botzko ve Velké Lhotě na Moravě rozhodli se nastoupiti za svým cílem cestu na tehdejší dobu a poměry opravdu kromobyčejnou. Podali prostřednictvím agenta evangelíků Drozdíka ve Vídni odvolání přímo k císařskému dvoru. Odvolání do Vídně nesli a vyjednávání u císařského dvora prováděli za evang. církev k tomu zvolení Jan Skorkovský a František Hrejsa, oba soukeničtí mistři. Podnik se zdařil. Radostně se navrátili do Humpolce s císařským povolením, že si mohou povolati vlastního duchovního i učitele (varhaníka). Dvorská kancelář poslala dekret tohoto povolení na guberniální úřad v Praze, ten pak prostřednictvím krajského úřadu v Čáslavi vrchnostenskému úřadu v Herálcích. Tehdejší direktor Jan Jeřábek, který evangelíkům nepřál, výnos zatajil. Teprve po důrazném upomenutí evangelíků u krajského úřadu a na přímý rozkaz tohoto úřadu odevzdal jej městskému úřadu v Humpolci. Hned, jakmile úřední povolení přišlo, evangelíci se sešli a ke konci července 1783 poslali ze svého středu Martina Kyselu s povolací listinou do Bratislavy, aby tam vyhledal nějakého mladého duchovního a učitele a pozval ho do Humpolce, nebo u tamějších profesorů na bohosloveckém ústavě požádal o radu, ke komu by se měl se svou žádostí obrátiti.

Michal Institor (známý slovenský bohoslovecký spisovatel), toho času kazatel při slovenské církvi a profesor v Bratislavě, doporučil mu Samuele Rutkaye z Horních Rastok v liptovské stolici za duchovního, za učitele pak Štěpána Kalmára z pešťské stolice v Uhrách, kteří oba tehdy studovali na bratislavských bohosloveckých školách. Oba přijali povolání do Humpolce. Rutkay hned po zkouškách ustanoven byl za duchovního dne 2. září 1783 v Modré. Kalmar byl tehdy ještě příliš mladý,

aby mohl býti duchovním, ale již rok nato 1784 byl zvolen farářem v Trnávce, kamž z Humpolce odešel.

Gubernium v Praze Rutkaye potvrdilo teprve v říjnu a Rutkay první bohoslužby konal dne 12. října 1783 v domě Jakuba Příborského, v čísle 103., v létě na zahradě nebo ve stodole, v zimě v domě. U Příborského bydleli oba. Rutkay i Kalmar. Církev platila za to Příborskému ročně 10 zl. Samuel Rutkay pobyl v Humpolci až do dubna 1895, kdy se vrátil na Slovensko. Po odchodu Štěpána Kalmára do Trnávky stal se učitelem Matěj Hinker, rodem z Kolína v Čechách. Oba učili dítky nejdříve v domě. Martina Kysely, č. 61., a po roce 1785 v domě Jakuba Příborského, čís. 103., odkudž duchovní odstěhoval se do farního domu.

Text jsme přetiskli z *Vlastivědného sborníku okresu humpoleckého: Zálesí* (str. 123nn, rok 1927-28). Úhledně svázanou publikaci poskytla z pozůstalosti svého tatínka sestra Milena Římalová.

Poetická inspirace Ivy Brothánkové

Jaroslav Vrchlický, vlastním jménem **Emil Jakub Frida** (17. února 1853 Louny – 9. září 1912 Domažlice), byl český spisovatel, básník, dramatik a překladatel. Jeho monumentální dílo, obsahující všechny žánry literární tvorby, patří k jednomu z nejbohatších a nejvšestrannějších v české literatuře.

Narodil se jako syn Jakuba Fridy a jeho manželky Marie, rozené Kolářové. Asi po roce se rodiče odstěhovali do Slaného a Emil Frida žil do deseti let u svého strýce, faráře Antonína Koláře v Ovčárech u Kolína.

Na Gymnáziu ve Slaném byl jeho spolužákem Václav Beneš Třebízský, v roce 1872 maturoval v Klatovech. Verše začal psát už během studií. Pseudonym *Jaroslav Vrchlický* si zvolil na návrh spolužáka z klatovského gymnázia Josefa Thomayera, pozdějšího proslulého lékaře. Jako studenti na jaře navštívili rozkvetlé údolí řeky Vrchlice u Kutné Hory a Vrchlický byl unesen nádhernou jarní scenérií. Tento pseudonym dříve používal kutnohorský básník Josef Jelínek Vrchlický (1842–1869). V údolí Vrchlice v roce 1919 vytesal kutnohorský sochař Josef Chvojan do pískovcové skály Vrchlického reliéf na ploše přes 12 metrů čtverečních.

Veden strýcovým příkladem vstoupil Vrchlický po maturitě do pražského Arcibiskupského semináře. V roce 1873 ale přestoupil na filozofickou

fakultu Karlo-Ferdinandovy univerzity v Praze, kde studoval dějepis, filozofii a románskou filologii. V době studií učil češtinu francouzského historika Ernesta Denise, který mu zprostředkoval první kontakty s francouzskou kulturou.

První literární práce mu k tisku zprostředkovala redaktorka Sofie Podlipská, do níž se Vrchlický podle dochované korespondence zamiloval. Podlipská byla o dvacet let starší a moudře mu k životnímu vztahu i sňatku nabídla svou, tehdy patnáctiletou, dceru Ludmilu. Roku 1892 napsal básník Jaroslav Vrchlický sbírku *Okna v bouři*. Byly v ní verše, které slyšel i neznalec jeho díla: „Za trochu lásky šel bych světa kraj, šel s hlavou odkrytou a šel bych bosý, šel v ledu, ale v srdci věčný máj, šel vichřicí, však slyšel zpívat kosy, šel pouští a měl v srdci perly rosy. Za trochu lásky šel bych světa kraj, jak ten, kdo zpívá u dveří a prosí.“ Málokdo věděl, že dílo inspiroval těžký otřes v domácnosti, ke kterému to spělo již od Vrchlického svatby před 140 lety. Básník se totiž od své sestry Emy dozvěděl, že jeho milovaná žena Ludmila, dcera spisovatelky Sofie Podlipské, jej po létech spokojeného života delší dobu (snad osm let) podvádí s hercem Národního divadla Jakubem Seifertem. A to jej Vrchlický považoval za svého přítele. A nejen to – žena se mu ve dvou dopisech svěřila, že není otcem dvou ze tří jejich dětí – dcery Evy, pozdější herečky, a syna Jaroslava. Básník byl otřesen. Právě tehdy ho začaly opakovaně postihovat záchvaty těžkých mdlob. O jeho trpkém osobním životě se uchovalo mnoho svědectví, z nichž ovšem všechna brala ohled na jeho dceru Evu Vrchlickou, která napsala idylické vzpomínky *Dětství s Vrchlickým*.

Počátky praxe a literární tvorby

Vrchlický v Praze navázal přátelství např. se Zikmundem Winterem, Josefem Václavem Sládkem a Aloisem Jiráskem. Společně založili skupinu *lumírovců* (Jirásek záhy přešel k *ruhovcům*).

Vrchlický jako první literát s oblibou užíval slova *pábit*, když si odcházel zakouřit. Toto slovo později posunul dále Bohumil Hrabal, jenž je používal ve svých dílech (*Pábitelé*). Krátce působil na učitelském ústavu v Praze v Panské ulici, vyučování ho však nebavilo. Roku 1877 byl jmenován tajemníkem na pražské české technice, později pracoval jako tajemník České akademie věd a umění. To mu poskytlo existenční zajištění a možnost věnovat se ve volném čase literární tvorbě. V osmdesátých letech prožíval tvůrčí vrchol a byl nejuznávanějším českým básníkem. Jeho tvorba byla překládána i do cizích jazyků, zvláště němčiny, angličtiny a polštiny.

Byl autorem nesmírně plodným a není možné zde veškerou jeho tvorbu vyjmenovávat. Jeho nádherná poezie, lyrická, milostná, epická byla právě oním nejdůležitějším podnětem k nominaci na Nobelovu cenu. Psal i poezii reagující na tehdejší politiku, dále divadelní hry, libreta. V tehdejších novinách otiskoval i literární kritiky a zabýval se i mnoha překlady světových literárních děl.

Úspěšný autor a politik

Roku 1898 získal vzácně udílené Vyznamenání za umění a vědu. V roce 1901 jej rakouský císař František Josef I. (mj. spolu s Antonínem Dvořákem) jmenoval doživotním členem Panské sněmovny Říšské rady ve Vídni. Vrchlický zde vystupoval a obhajoval požadavek všeobecného hlasovacího práva. Jako člověk byl nesmírně činný, mj. byl členem Královské akademie v Padově, členem Polské společnosti tovaryšstva polského v Paříži a také čestným občanem mnoha českých měst. Roku 1893 byl jmenován profesorem evropské literatury na Univerzitě Karlově, získal čestný doktorát. Byl také členem České akademie věd a umění (jmenován císařem 20. dubna 1890). Tehdy (1903–1904) se setkal také s Milanem Rastislavem Štefánikem.

Vrchlický byl prvním českým autorem, který byl nominován na Nobelovu cenu za literaturu. Byl nominován v letech 1904–1909, 1911 a 1912. Cena mu však nikdy nebyla udělena.

Trpěl úpornými bolestmi hlavy, v srpnu 1908 prodělal záchvat mrtvice, po níž viděl dvojmo a ztratil schopnost číst. V roce 1911 se odstěhoval od rodiny do Domažlic. Co bylo příčinou tohoto rozhodnutí, nevíme. Ludmila jej tam navštěvovala, ale to Vrchlického jen rozčilovalo a unavovalo. V dubnu 1912 jej postihla mrtvice znovu a ochrnul na pravou polovinu těla. Zemřel 9. září 1912. Bylo mu pouhých 59 let. Z jeho bohaté tvorby vybírám pro tento čas příznačnou, snad nejznámější z Vrchlického vánočních básní

VÁNOCE

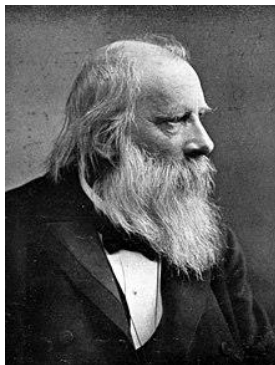
Hlas zvonů táhne nad závějí,
kdes v dálce tiše zaniká;
dnes všechny struny v srdci znějí,
neb mladost se jich dotýká.

Jak strom jen pohne haluzemi,
hned střásá ledné křišťály,
rampouchy ze střech visí k zemi
jak varhan velké píšťaly.

Zem jak by liliemi zkvětla,
kam sníh pad, tam se zachytil;
bůh úsměv v tvářích, v oknech světla,
a v nebi hvězdy rozsvítil.

A staré písně v duši znějí
a s nimi jdou sny jesliček
kol hlavy mé, jak ve závějí
hlas tratících se rolniček.

Můj duch zas tone v blaha moří,
vzdech srdcem táhne hluboce,
a zvony znějí, světla hoří -
ó Vánoce! Ó Vánoce!

Jaroslav Vrchlický v pozdním věku

DOBROČINNÝ BAZÁREK

Sboru Českobratrské církve evangelické
v Pelhřimově-Strměchách

V přízemí sborového domu
Českobratrské církve evangelické, Růžová 82, Pelhřimov

SOBOTA 3.12.2022 9:00 - 11:30
NEDELE 4.12.2022 10:00 - 11:00

Možno nakoupit drobné dárky, bytové dekorace, užitkové předměty,
osobní doplňky, knihy, sportovní potřeby a další.
Výtěžek bude věnován na dobročinné účely.

**PRVNÍ NEDĚLE ADVENTNÍ
V PELHŘIMOVĚ
JIŘÍ MRÁZEK**

27.11.2022

Bohoslužby: **začátek 9,30** (společně pro Pelhřimov a Strměchy) kázat bude doc.Jiří Mrázek, Th.D., následovat bude beseda

BOHOSLUŽBY, pravidelné akce

MORAVEČ

Bohoslužby se konají každou neděli od 9:30, probíhá i nedělní škola.

internetový přenos na adrese:

<https://www.youtube.com/user/danielmatejka/videos>

Adventní program v Moravči

1. adventní neděle 27. listopadu - bohoslužby v kostele v 9.30, následuje od 10.30 benefiční koncert dětí ve prospěch Člověka v tísni a Diakonie ČCE

2. adventní neděle 4. prosince - bohoslužby v kostele v 9.30, následuje od cca 10.30 koncert kvartetu In Pace.

3. adventní neděle 11. prosince - bohoslužby v kostele v 9.30, káže M. Kitta, následuje vyprávění M. Šafránka o jeho zahraničních cestách

4. adventní neděle 18. prosince - bohoslužby v kostele v 9.30 s dětskou vánoční slavností

Štědrý večer – 24. prosince od 22.00 již tradiční vánoční bohoslužba v kostele s předchozím štedrovečerním vytrubováním od 21:45

Hod Boží vánoční – 25. prosince - bohoslužby s Večeří Páně

PELHŘIMOV-STRMĚCHY

Pelhřimov: Bohoslužby se konají každou neděli od 9ti hod. Každou první neděli v měsíci (kromě prázdnin) se konají **mládežnické bohoslužby** od 18ti hod.

ROZPIS BOHOSLUŽEB O VÁNOCÍCH:

Sobota 24.12 – Pelhřimov 9hod. dětská vánoční slavnost
11hod Humpolec – SVP

25. 12. Pelhřimov 9hod SVP
Strměchy 11hod SVP

Pondělí 26.12.
Pelhřimov 9hod SVP

1. ledna: Pelhřimov 9hod. bez SVP
Strměchy 11hod

Přímé přenosy bohoslužeb (z Pelhřimova) jsou viditelné v aktuální dobu vysílání (tedy neděle 9hod.) vždy na těchto stránkách:

<https://www.youtube.com/channel/UCxWYO99yzCBFgQK5mkILOEQ>

STRMĚCHY bohoslužby jsou každou **sudou** neděli od 11ti hod., v zimním období na faře.

Stránky sboru

<https://www.facebook.com/CCEPelhrimovStrmechy/>
<https://evangelicipelhřimov.blogspot.com/>

OPATOV

Bohoslužby: každou neděli v 9hod.

farářka Pavla Janděčková

e-mail: pavlajand@centrum.cz

tel.: 604 185 520

OPATOV - Informace ze sboru

Bratři a sestry, staršovstvo sboru se domluvilo, že od prosince 2022 se budeme scházet k bohoslužbám od 9.00 h.

Sborový program 2022/2023

4.12. - 9.00 h bohoslužby povede Pavla Janděčková

11.12. - 9.00 h bohoslužby povede Pavla Janděčková

18.12. - 9.00 h bohoslužby povede Pavla Janděčková

25.12. (Boží hod vánoční) – 9.00 h bohoslužby s vysluhováním večere Páně povede Pavla Janděčková

31.12. (Silvestr) – 18.00 h přijďte společně oslavit předvečer Nového roku do kostela v Opatově. Program: Zamyšlení nad uplynulým rokem, modlitba Taizé, a další překvapení. Po skončení jste zváni k pohoštění.

1.1. 2023 (Nový rok) – 9.00 bohoslužby s vysluhováním večeře Páně povede Pavla Janděčková

Milí přátelé, pokud jste ještě neuhradili svůj členský příspěvek (salár), můžete tak učinit buď hotově pokladní sboru – Ivetě Vašíčkové, Opatov č.7, nebo převodem na účet 264010499/0300.

Děkujeme všem, kdo na náš sbor myslíte a jakkoli jej podporujete.

HUMPOLEC

Bohoslužby: neděli v 8,30 hod., pokud bude kázat Petr Turecký, začátek bohoslužeb: 11hodin

27. 11. 8,30 hod.

4. 12. **Turecký** (11 hod)

11. 12. 8,30 hod.

18. 12. **Turecký** (11 hod)

24. 12. **Turecký** + Večeře Páně (11 hod)

25. 12. 8,30 hod.

1. 1. 2023 **Turecký** (11 hod)

Každý den můžete slyšet zamyšlení nad biblickým textem zde:

<https://soundcloud.com/ecirkev>

ADRESY, KONTAKTNÍ ÚDAJE

Sbor ČCE PELHŘIMOV-STRMĚCHY

Růžová 82, 393 01 Pelhřimov, **mobil:** 774 600 529, **alternativní**

adresa:

Strměchy č. 13, 393 01 Pelhřimov, **email:**

farsborstrmechy@cmail.cz

Číslo účtu: 135626211/0300

Sbor ČCE MORAVEČ

Moraveč č. 35, 393 01 Pelhřimov, **tel:** 777258831, **web:**

www.moravec.evangnet.cz (rss), **email:** moravec@evangnet.cz

číslo účtu - 2001768838 / 2010

přenosy bohoslužeb:

<https://www.youtube.com/user/danielmatejka/videos>

nově i na facebooku:

<https://www.facebook.com/kostelmoravec>

Sbor ČCE OPATOV

Opatov č. 10, 588 05 Dušejov, **mobil:** 604 185 520, **web:**

www.opatov.evangnet.cz (rss)

email: opatov@evangnet.cz

číslo účtu - 264010499/0300

Sbor ČCE HUMPOLEC

Husova 143, 396 01 Humpolec, **email:** humpolec@evangnet.cz

Číslo účtu - 0620236399/ 0800